

Mening en Ulighed tilstede imellem Landet og Kjøbstæderne. Der er ogsaa en anden Henseende, i hvilken Kjøbstæderne ved dette Forslag ere særligt begunstigede fremfor Landet; i de mellemliggende Aar indtil 1862 kunne Kjøbstadhaandværkerne nemlig flytte ud paa Landet og bosætte sig, hvorfomhelst de selv ville, medens Landhaandværkerne i denne Tid ere mere indskrænkede. Jeg omtaler ingenlunde dette, fordi jeg vil modsætte mig, at Kjøbstadhaandværkerne saaledes faae Afgang til at sprede sig paa Landet, uagtet jeg veed, det her er udtalt, at mange Haandværksfamilier paa Grund heraf ville tye ud paa Landet, hvor de muligvis kunne falde Communerne til Byrde; jeg antager nemlig, at ogsaa mange duelige Haandværkere ville ned sætte sig paa Landet og saaledes blive Mønstre for Landhaandværkerne. Det Sidste vil jeg betragte som en sælles Nytte, og det Første som en sælles Byrde. Da Loven saaledes imidlertid gjør den Enes Hænder berettigede og den Andens uberettigede, kan jeg ikke forestille mig Andet, end at dette vil føre en Evang ind i Friheden, og jeg troer heller ikke, at dette i det Hele vil passe til Forholdene, idetmindste ikke for Diebliffet; thi Kjøbstadhaandværkeren vil vist i mange Forhold i Begyndelsen ikke have rigtig Kjendskab til Landmandens Forbrugsgjenstande; jeg vil saaledes nævne Agerdyrkningsredskaber, ligesom der ogsaa vil være Forskjelligheder med Hensyn til Bygningsvæsenet. Jeg maa maaskee tillade mig at anføre et Exempel af det daglige Liv, som jeg troer passer. Naar en fattig Arbejder bliver Familiefader, hvad har han saa at gøre? Han maa erhverve sig en lille Plet Jord, hvorpaa han kan bygge, men da hans Penge ere faa, kan han kun erhverve simple Byggematerialier — nogle blive nye og flere blive gamle. Han henvender sig da til Landhaandværkere i sin nærmeste Omegn, som maaskee ere mindre bygningssygtige, men billigere og maaskee ogsaa raskere til deres Arbejde. Disse Folk hjælpe ham da, der kommer en Hytte til at staae, som giver Huusly for den fattige Familie, men nu er det, jeg vil spørge, mon Kjøbstadhaandværkeren vil indlade sig paa at opføre en saadan Bo-

llig, kan han være tjent med, at hans kostbare Værktøi maaskee bliver spoleret ved, at han maa arbejde i saa daarligt Materiale som det, der er tilstede, kan den vedkommende fattige Familie være tjent med at betale ham fyldstgjørende derfor, og vil Kjøbstadhaandværkeren eller den berettigede Landhaandværker nøies med saa fattige Omstændigheder som dem, her ere tilstede? Det troer jeg ingenlunde, og derfor troer jeg, at det vil være heldigt, saavel for Kjøbstæderne som for Landet, at man vedtager den foreslaaede Tilføining til Lovforslaget. Gjør man ikke det, saa troer jeg det vil have til Følge, at der, i Særdeleshed for Landets Vedkommende, vil blive en overordentlig stor Trang paa Haandværkere, som man kan være tjent med. Jeg maa nemlig bede bemærket, at der for den opvoksende mandlige Ungdom for Diebliffet er de gyldeste Udsigter til at tjene Penge ved det egentlige Arbejdsliv, hvorimod Udsigterne for den, der slaar ind paa Haandværksveien, kun ere mørke, idet den Sidste ikke alene har en lang og møisommelig Læretid at gennemgaae, men ogsaa fra denne træder ind i det militære Tjenesteforhold, hvor han ikke let kan tjene Noget ved sit Haandværk, og det er indlysende for Enhver, at, naar han endelig slipper bort derfra, have hans daglige Livsforbrødenheder gjort saa store Fordringer paa ham, at han kun har Lidt at undvære til dermed at berige de offentlige Kasser. Jeg mener derfor, at vi ikke maae gjøre Veien trang for Haandværkeren, men tværtimod gjøre den saa billig som mulig, hvilket jeg troer ligger saavel i Samsundets som i de Paagældendes særlige Interesse. Lad os ikke befatte dem paa et Tidspunkt af deres Liv, i hvilket de endnu ikke have høstet Frugterne af den Haandtering, de saaledes møisommeligen have lært, og allermindst levede af den Betragtning, derved at bringe de offentlige Kasser nogen Binding. Naar det senere hen viser sig, at de, der arbejde paa denne Maade, have udvidet deres Bedrift i et større Omfang, har man jo Veie nok, ad hvilke man kan befatte dem; ligesom de gradvis udvide deres Næring, kan man jo gradvis befatte dem til Communerens Fordeel, og jeg vilde ikke alene finde det billigt, men